

Hållbar avfallshantering

Hervé Corvellec

Institutionen för service management och tjänstevetenskap
Lunds universitet

Patrik Zapata

Förvaltningshögskolan
Göteborgs universitet

GÖTEBORGS UNIVERSITET
FÖRVALTNINGSHÖGSKOLAN

LUND
UNIVERSITY

Matsvinnet

Nedskräpning

Sopor i våra liv

Källa: Kretsloppskontoret, Göteborg

Varje år fyller Göteborgarna flera gånger om Ullevi stadium med sina sopor.

Dagbrotts- gruvdrift

Småskalig guldutvinning

Spöknät

Bifångst

Vattnet som går åt

170 till 310 liter vatten per 0.5 liter läsk

Waterfootprint.org

CO2 vi släpper ut bakom oss

Asbets i våra hus

Liggande metall

Hur mycket koppar finns i gatan?

För alltid?

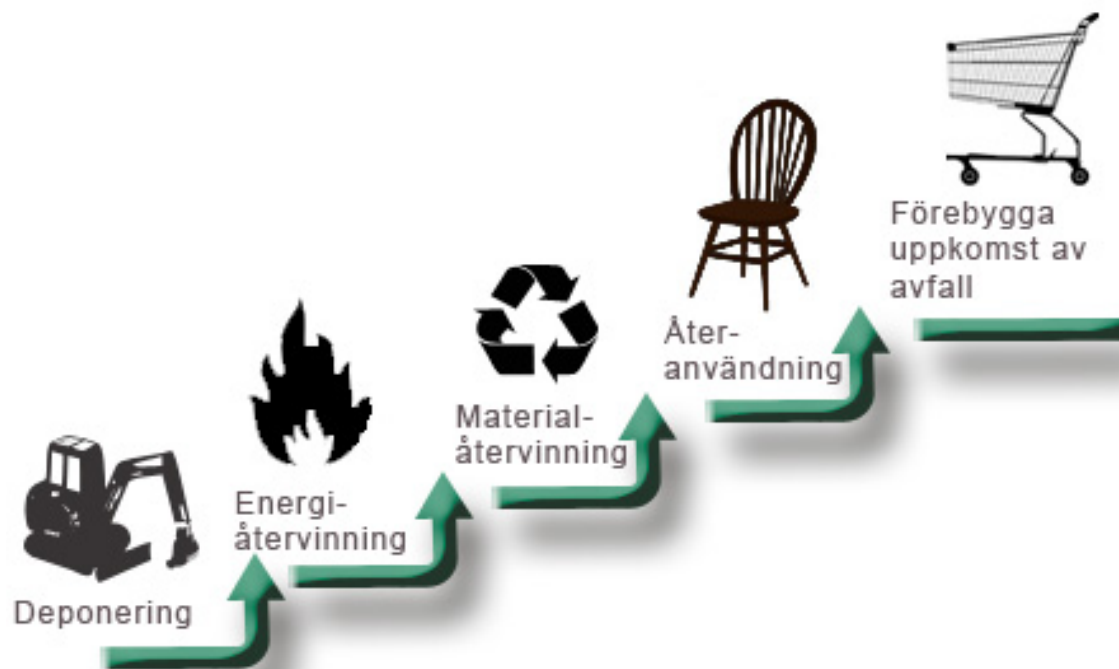

Olika samhälliga narrativer

- Kasta mera! (fram till 1970)
- Minska deponi (sedan 1970)
- Neutralisera miljörisker (sedan 1980)
- Utvinn energi (sedan 1978)
- Återvinn förpackningar (sedan 1994)
- Återvinn mer (sedan 2000)
- Förebygg avfall (sedan 2005)

Se: Corvellec, Hervé, & Hultman, Johan (2012) From 'Less Landfilling' to 'Wasting Less': Societal narratives, socio-materiality, and organizations. *Journal of Organizational Change Management*, 25(2): 297-314.

Dagens berättelse: EU länder ska klättra uppför avfallstrappan...

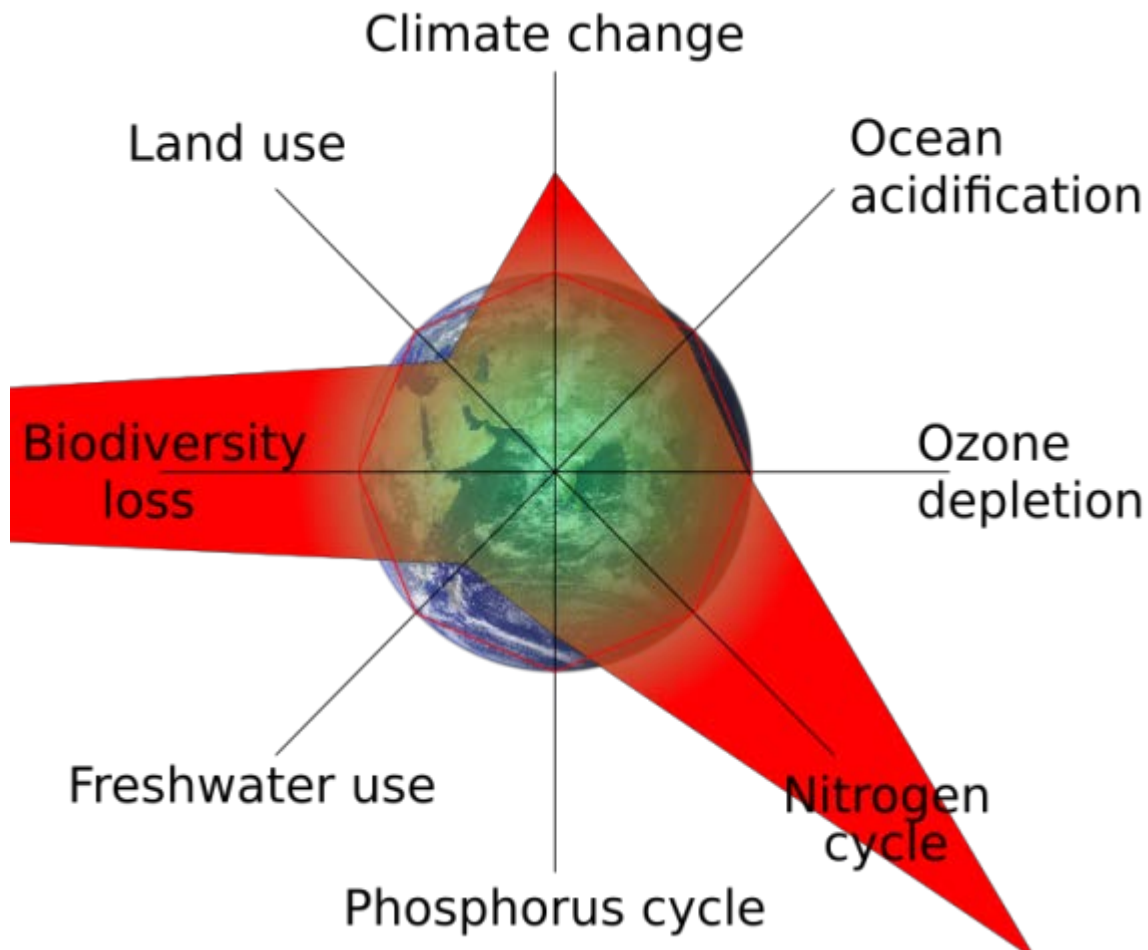

Källa: Lunds Renhållningsverk

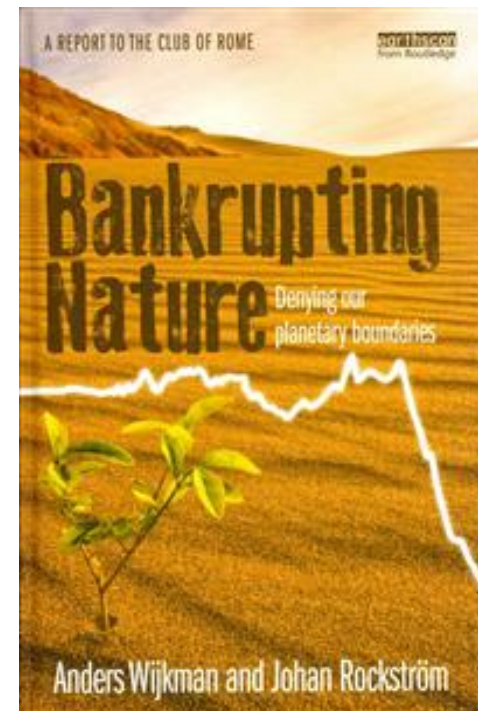
**Avfallstrappan vilar på en viktig
påminnelse:**

planeten har gränser

Och flera gränser ha redan överskridits

”a risk of irreversible and abrupt environmental change”

Därför behövs en effektiv avfallshantering

Effektiva avfallshanteringsinfrastrukturer

Att avfall blir energikälla

Men: Är Sverige inlåst i förbränning?

Sävenäs, Göteborg

- Fjärrvärme har möjliggjort en effektiv utveckling av förbränning i Sverige; men flera instanser pekar idag på överetablering.
- Har landet låst sig till avfallstrappans näst sämsta steg?

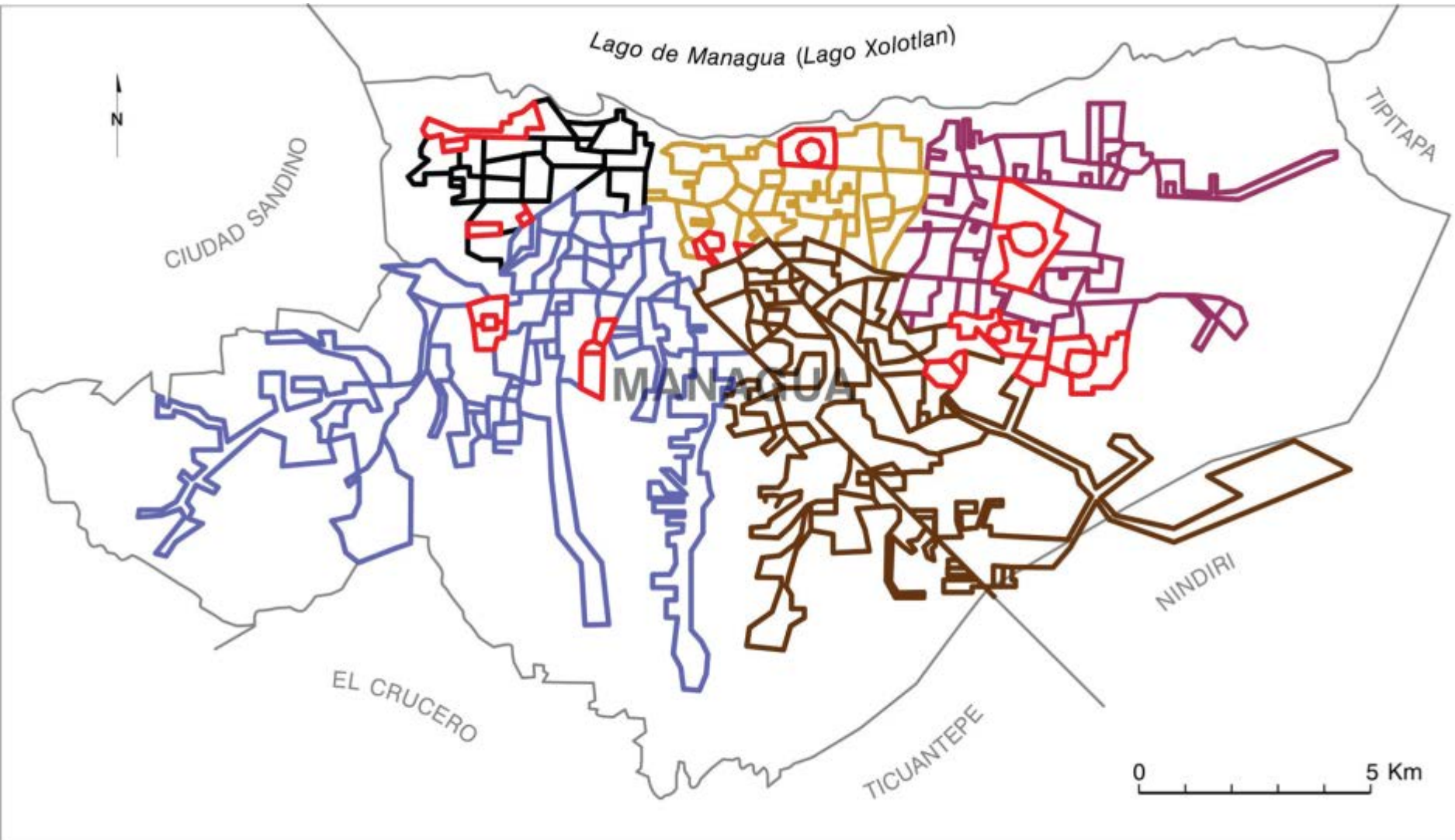
Viktiga lärdomar från Managua, Nicaragua

En effektiv avfallshantering vilar på en samverkan mellan det formella och det informella – tekniska och mänskliga relationer

En stad är inte konform och kan inte styras som om den vore det.

Att bygga hållbara handlingsnät kan lyckas om hänsyn tas till lokala praktik

Informella delar av staden behöver kopplas till

Befintlig lokal, informell praktik kopplas till formell

Zapata Campos, M. J. & Zapata, P. (2013).
Switching Managua on! Connecting informal settlements
to the formal city through household waste collection.
Environment and Urbanization, Vol 25(1): 1–18

Att hushållen återvinner

**Och vi kan anta att
industrin är mån om
sina kostnader.**

Men: Återvinning har sitt (resurs-)pris

- Att återvinna aluminium kostar endast 5% av energin som behövs för att producera nytt.
=> Men att producera ny aluminium är mycket kostsamt.
- Varje 1000 ton av återvunnen glass sparar 314 ton av CO₂ menar Berryman glass recycling.
=> Men i förhållande till nyproducerad glass!
- Papper kan återvinnas 7 till 9 gånger, men efter det?
- Det saknas än så länge återvinningsmetoder för många avfallsflöden (t ex sällsynta jordarter) medan nya hybrida produkter ställer till nya problem

Att återbruk återföds (snabbare)

Kretsloppsparken Alelyckan

Search for people, places and things

Hervé Corvellec Find Friends Home

Bortskänkes · Mottages · Bytes · Doneras

Vi mötts!
Läs om hur du gör under följande MÅ!

Dina föräldrar kan bli något annars stort! Här är gruppen för dig som inte gillar att slänga - utan hellre kan tänka dig att skänka eller byta mot något du behöver.

Det är enkelt! Fotona laddar du upp i det album som bäst beskriver det du vill byta, skänka eller ibet du söker. Regler, instruktioner & tips hittar du under följande MÅ!

Ladda upp dina bilder
Läs regler

Bortskänkes/Mottages/Bytes/Doneras/040

About Events Photos Files Join group + Create Group

Open group 11,026 members

Gruppen är i första hand för att ge bort sånt man inte behöver som kan glädja någon annan! GÖR SÅ HÄR:

- Innan du postar, LÄS REGLER under DOKUMENT, högt upp under gruppsnittet!
- För att se vad andra har lagt ut för fint, klicka FOTON högt upp, sen in under kategorier som är av intresse. Även 'gamla' saker kan finnas kvar med lite tur!

I gruppen har vi bl a följande förhållningsregler, men som sagt, kolla under Dokument innan du lägger ut något:

- Tydlig och sällig beskrivning av pryen, tänk på förhållor (storlek, mått, bild osv) och var förutseende med denna info. Ange om du SÖKER eller ERBJUDER.
- Inga djur.
- Ingen inblandning av pengar eller alternativvalör.
- Ta bort dina multusella håg.

Innan du postar, läs regler under DOKUMENT, högt upp under gruppsnittet! Fina tips för både nya och gamla!

PINNED POSTS

Fritz Ölman edited a doc

Regler och bra att veta

LÄS DE HÄR REGLERNA INNAN DU GÖR INLÄGG.

Suggested Groups

Bortskänkes/Bytes/Mottages/040/046...
1,325 members
Join group

“H&M startar global klädinsamling”
Veckans affärer, 2012-12-06

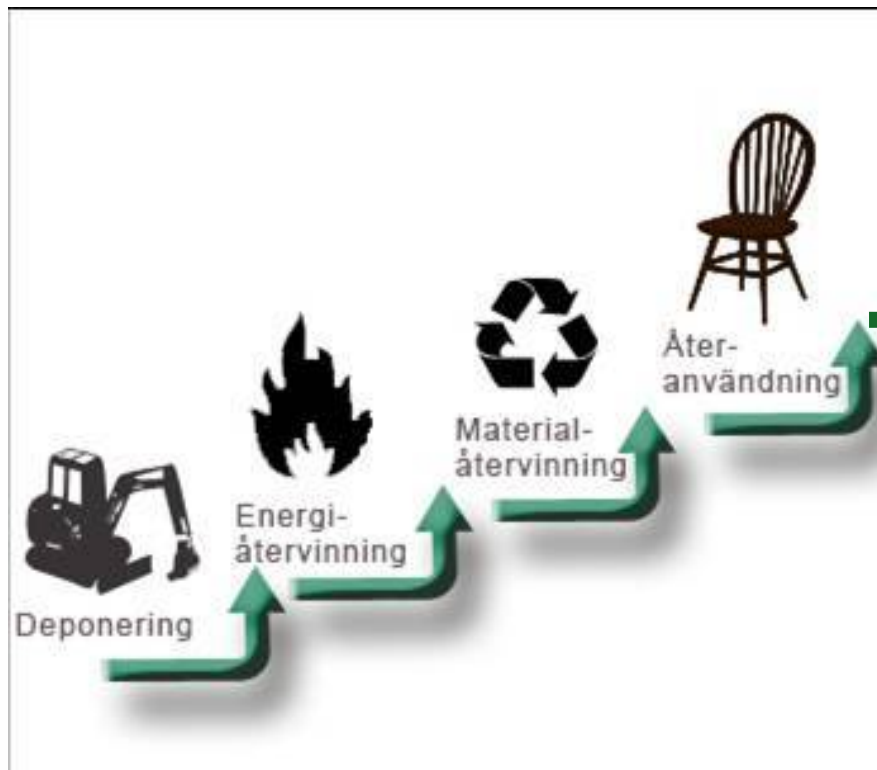
Att uppkomsten av avfall ska förebyggas

Men hur ska man förebygga uppkomsten av avfall?

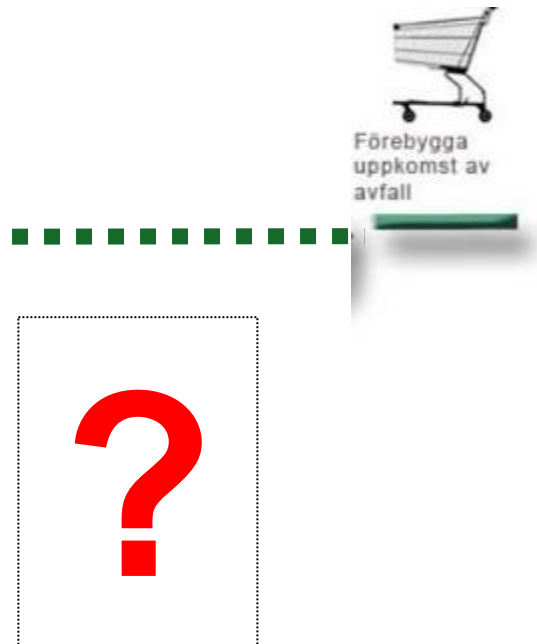
Kan det finnas ett gap i avfallstrappan?

Utmaningen framför oss

Hantera något som finns

Hindra att något ska finnas

Ny forskningsprojekt: Förebyggandets utmaningar (FORMAS)

- Ny governance
 - Nya ansvarsdefinitioner
 - Kommunalt ansvar
 - Producentansvar
 - Distributörsansvar
 - Konsumentansvar
- Nya informationskrav
 - Materialåtgång deklarerationer
 - Återvinningshänvisningar
 - Lokaliseringsdata
- Avfallsaktivism
 - Nya privata sociala praktik
 - Engagemang av aktörer från det civila samhället
- Nya befogenheter
 - Villkorat tillstånd att marknadsföra ämne
 - Villkorat tillstånd att marknadsföra produkter
- Nya affärsmodeller
 - Hyr tillgång till
 - Delat ägande
 - Avmaterialisering
- Nya handlingsmönster
 - Samarbete över värdekedjan
 - Återhållsamhet

Fokus på avfall

**Bild av Chris Jordan,
Midway Atoll: 5,200 km väst om San Francisco och 4,100 km öst om Tokyo**

Gör avfall synligt

- Behov av att anlägga en bredd definition på avfall (sopor, CO2, bifångst...)
- Betrakta både den formella och den informella avfallshanteringen
- Behov av att betrakta avfall i paritet med konsumtion

Hållbar stad

- Förändring måste utgå från lokal befintlig praktik
- Städer är inte konforma enheter, service behöver anpassas till passa olika delar, olika klasser, olika livsstilar (t ex är det lättare att handla ekologiskt med högre inkomst, lättare att sortera med mycket utrymme i köket och mycket tid)
- Behov av att utveckla ett avfallssnålt levnadssätt. Vilket innebär att ifrågasätta en obegränsad materiell tillväxt

LUNDS
UNIVERSITET

Organisering av avfallstjänster för ett hållbart samhälle

En fallstudie av avfallshantering 2010-2013

JOHAN HULTMAN OCH HERVÉ CORVELLEC
LUNDS UNIVERSITET | INST FÖR SERVICE MANAGEMENT OCH TJÄNSTEVETENSKAP

Tack för uppmärksamheten

Herve.Corvellec@ism.lu.se

&

Patrik.Zapata@spa.gu.se

www.ism.lu.se/oki

